ARKA PLAN VE GEREKÇE · COP31 MAVİ BÖLGE

Yeşil Gelecek İçin Dönüşümün Beceri Anahtarı

Kırsaldaki Gençliğin Dayanıklılığında

Growing Green Futures: Rural Youth, Skills and the Green Transformation of Work

Tarih	Saat	Yer
14 Kasım 2026, Cumartesi	16:00–16:45	Türkiye Pavilyonu, Salon 1 (B125)

Neden bu panel?

İklim krizi kırsalda üretimi ve yaşamı birlikte dönüştürüyor. Kuraklık, aşırı hava olayları, suya erişimdeki daralma ve verim kayıpları tarımsal gelirleri zayıflatıyor, gıda sistemleri üzerindeki baskıyı artırıyor. Geçim kaynakları zayıfladıkça gençlerin kırsaldan kopuşu hızlanıyor, tarımda üretici nüfus yaşlanıyor.

Gençlerin kırsaldan ayrılması, kırsalın iklim değişikliğine uyum kapasitesini de doğrudan sınırlıyor. Uyum önlemlerini sahada uygulayacak, toprağı ve suyu yönetecek, yeni teknolojileri üretime taşıyacak olan kuşak bu gençler. Bu yüzden gençlerin kırsaldaki varlığını yalnızca demografik bir mesele olarak değil, iklim krizine verilecek yanıtın bir parçası olarak görüyoruz.

Genç Hayat Vakfı 2010'dan bu yana kırsaldaki gençlerle, 2014'ten bu yana da mevsimlik tarımda çocuk ve gençlerle çalışıyor. Bu birikim, iklim baskısının kırsaldaki gençlerin eğitim ve çalışma kararlarına etkisini sahada izleme imkânı veriyor.

> **Sahadan gördüğümüz şu: Gençler çalışmanın kendisine değil; gelişim, güvence ve karar süreçlerine katılım sunmayan çalışma koşullarına mesafeli.**

Gençlerin kırsaldan ayrılma kararı yalnızca iş olanaklarının azlığıyla açıklanamaz. Sahalarımızdaki gençler kırsalı tarımla sınırlı görmüyor; altyapıyı, tarıma bağlı sanayileri ve gündelik yaşam hizmetlerini kırsaldaki geleceklerinin belirleyicileri arasında sayıyor. Kırsala yapılan hizmet yatırımları çoğunlukla yaşlı nüfusun ihtiyaçlarına yanıt verirken, gençlerin gündelik yaşamda ihtiyaç duyduğu hizmetlere erişim çözülmemiş bir sorun olarak duruyor.

Yeşil dönüşüm kırsala kendiliğinden ulaşmıyor

Kentlerde çalışma hayatının dönüşümü tartışılırken kırsalda da işin yeşil dönüşümü yaşanıyor. Dijital ve yeşil teknolojiler tarımda verimi artırma ve su ile gübre kullanımını azaltma imkânı sunuyor; tarıma bağlı sanayiler, gıda işleme ve kırsal imalat tarım dışı iş alanları açıyor. Ancak bu fırsatlar kırsala eşit dağılmıyor.

%30'a kadar
Başkentlerde yeşil işlerin istihdamdaki payı

%5'e kadar
Uzak kırsal bölgelerde yeşil işlerin istihdamdaki payı

Kaynak: OECD, The Future of Rural Manufacturing, 2023.

Gençlerin bilgiye, beceriye, insana yakışır işe ve karar süreçlerine erişimi sağlanmadığında yeşil dönüşüm kır ile kent arasındaki eşitsizliği derinleştirebilir. Bu erişim sağlandığında ise işin yeşil dönüşümü yalnızca yeni işler yaratmakla kalmaz; gençlerin kalmayı ya da dönmeyi tercih edebileceği bir yaşam alanının kurulmasına da katkı sunar.

Politika bağlamı

Türkiye 2053 net sıfır emisyon hedefini ilan etti ve İklim Kanunu ile yeşil dönüşüme hukuki bir çerçeve kazandırdı. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, ILO ile birlikte Ulusal Adil Geçiş Stratejisi hazırlıklarını yürütüyor. COP31 Başkanlığının gençlik çalışma planı da kırsaldaki gençlerin iklim eylemindeki liderliğini görünür kılmayı, gıda ve tarımda gençlerin geliştirdiği yenilikleri öne çıkarmayı ve genç çiftçileri politika yapıcılar ve fon sağlayıcılarla buluşturmayı öncelikleri arasında sayıyor.

Panelin amacı

Kırsalda gençliğin azalmasını iklim krizine verilecek yanıtın bir parçası olarak COP31 gündemine taşımak ve işin yeşil dönüşümünün, gençlerin kırsalda kalmasını ve geleceğini orada kurmasını mümkün kılan bir imkâna nasıl dönüşebileceğini tartışmak.

Ana temalar

1. **İklim krizi ve kırsalın dönüşümü.** Kuraklığın, suya erişimdeki daralmanın ve gıda sistemleri üzerindeki baskının gençlerin kırsalda kalma kararlarına etkisi.
2. **Kırsalda gençlik yenilenmesi.** Gençlerin kırsala bakışı, kırsalda kalma ve kırsala dönme koşulları.
3. **İşin yeşil dönüşümü ve yeni beceriler.** Tarımda ve tarım dışı kırsal sektörlerde ortaya çıkan meslekler ve bu fırsatların adil bir dönüşümle gençlere ulaşması.
4. **Gençler için yaşanabilir kırsal.** İnsana yakışır işin yanında ulaşım, dijital bağlantı, eğitim, sağlık ve sosyal yaşama erişim; kararlara katılım.
5. **Tarımın ve kırsal ekonominin geleceği.** Gıda işleme, kırsal imalat, girişimcilik, kooperatifçilik ve yerel değer zincirleriyle çeşitlenen bir kırsal ekonomi.

Tartışacağımız sorulardan

- Yeşil dönüşüm kırsaldaki gençlere yeni bir gelecek mi sunacak, yoksa onları yeni eşitsizliklerle mi karşı karşıya bırakacak?
- Gençleri geleceğin işlerine mi hazırlıyoruz, yoksa geleceğin işlerini gençlerin yaşamak isteyeceği kırsal alanlarda mı yaratıyoruz?
- Kırsaldaki gençler yeşil dönüşümün yalnızca işgücü mü olacak, yoksa tasarımcısı, girişimcisi ve karar vericisi mi?

Konuşmacılar

Prof. Dr. Bülent Gülçubuk · Moderatör
Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi Bölümü

Suat Dede
Çalışma Genel Müdür Yardımcısı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Chizuru Iwata
Ergen Gelişimi ve Katılımı Uzmanı, UNICEF Türkiye

Cem Ertal
Yönetici, TOPRAQ AI

Uğur Gülderer
Genel Müdür, Genç Hayat Vakfı

Panelin çıktısı

Sahalarımızdaki gençlerin sesiyle hazırladığımız sonuç bildirgesini **"Kırsaldaki Gençlerin Manifestosu"** adıyla 16 Kasım'da genchayat.org'da yayımlayacağız.